

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 18.12.2012
COM(2012) 768 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

съгласно член 184, параграф 5 от Регламент (ЕО) № 1234/2007 относно прилагането на европейската схема за предлагане на плодове в училищата

{SWD(2012) 435 final}

СЪДЪРЖАНИЕ

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА съгласно член 184, параграф 5 от Регламент (ЕО) № 1234/2007 относно прилагането на европейската схема за предлагане на плодове в училищата.....		3
1.	ВЪВЕДЕНИЕ.....	3
2.	ОПИСАНИЕ НА СХЕМАТА И НЕЙНИТЕ ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ	3
3.	ОЦЕНКА НА РАБОТАТА НА СХЕМАТА И НЕЙНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ХРАНИТЕЛНИТЕ НАВИЦИ НА ДЕЦАТА	4
3.1.	Създаване на добре функциониращи схеми в държавите членки.....	5
3.1.1.	Административното прилагане и предизвикателства, свързани с него.....	5
3.1.2.	Въпроси, свързани с финансирането на схемата в държавите членки	8
3.2.	Оценка на въздействието на схемата върху хранителните навици на децата.....	9
3.3.	Получени препоръки.....	10
4.	ОБЩИ ЗАКЛЮЧЕНИЯ.....	11

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

съгласно член 184, параграф 5 от Регламент (ЕО) № 1234/2007 относно прилагането на европейската схема за предлагане на плодове в училищата

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Съгласно член 184, параграф 5 от Регламент (ЕО) № 1234/2007¹ на Съвета, наричан по-долу Регламент за единната обща организация на пазара (ООП), настоящият доклад се отнася до изпълнението на европейската схема за предлагане на плодове в училищата – по-долу Схемата – през първите три години след нейното въвеждане за периода от 1 август 2009 г. до 31 юли 2012 г.

С Регламента за единната ООП се изисква докладът да разгледа по-конкретно два основни аспекта – степента, в която Схемата е стимулирала въвеждането на добре функциониращи схеми за предлагане на плодове в училищата в държавите членки, и нейното въздействие за подобряване на хранителните навици на децата.

Докладът се базира главно на анализ на информацията, предоставена от държавите членки, относно изпълнението на схеми за предлагане на плодове в училищата в тях и по-специално на информацията от годишни доклади за наблюдение и доклади за оценка, представени в съответствие с член 12 от Регламент (ЕО) № 288/2009² на Комисията, както и резултатите от външна оценка. Информацията в тези източници се базира само на учебните 2009/2010 и 2010/2011 година, тъй като за учебната 2011/2012 година все още не е проведена оценка.

2. ОПИСАНИЕ НА СХЕМАТА И НЕЙНИТЕ ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ

Основите на Схемата са поставени в контекста на реформата от 2007 г. на общата организация на пазара на плодове и зеленчуци. Съветът призова Комисията да представи предложение за схема за предлагане на плодове в училищата с цел преодоляване на проблема с намаляващата консумация на плодове и зеленчуци сред децата. Европейският парламент също подкрепи единодушно инициативата. През ноември 2008 г. бе постигнато политическо споразумение по предложението на Комисията, чрез което 90 млн. евро европейски средства годишно бяха насочени към съфинансиране на закупуването и разпространението на пресни и обработени плодове и зеленчуци в училищата, както и на редица други свързани мерки.

Общата цел на Схемата е да се предостави политика и рамка за финансиране на равнище ЕС за инициативи на държавите членки, насочени към преодоляване на

¹ Регламент (ЕО) № 1234/2007 на Съвета от 22 октомври 2007 година за установяване на обща организация на селскостопанските пазари и относно специфични разпоредби за някои земеделски продукти, ОВ L 299, 16.11.2007 г., стр. 1.

² Регламент (ЕО) № 288/2009 на Комисията от 7 април 2009 г. за определяне на подробни правила за прилагане на Регламент (ЕО) № 1234/2007 на Съвета по отношение на отпускането на помощ от Общността за доставяне на плодове и зеленчуци, преработени плодове и зеленчуци и бананови продукти на децата в учебните заведения в рамките на схемата за предлагане на плодове в училищата, ОВ L 94, 8.4.2009 г., стр. 38.

намаляващата консумация на плодове и зеленчуци най-вече сред децата, които са най-уязвимите потребители. По този начин се очаква делът на тези продукти в хранителния режим на децата трайно да се увеличи още на ранен етап, преди техните хранителни навици да са се оформили. Освен това положителното въздействие върху консумацията би отговорило на целите на ОСП, включително подпомагането на доходите в селското стопанство, стабилизирането на пазарите и наличието на предлагане както понастоящем, така и в бъдеще. Предвидено бе и по-образователно измерение посредством задължителни придружаващи мерки, които да служат за установяване на връзки между селското стопанство, храненето, здравето, околната среда и физическата активност, чието взаимодействие засилва цялостния ефект от Схемата. В допълнение Схемата допринася към целите на ЕС за борба с нарастващите нива на затлъстяване и хронични болести, свързани с нездравословното хранене, определени в бялата книга от 2007 г. относно храненето, наднорменото тегло и здравословните проблеми, свързани със затлъстяването³.

Държавите членки, които желаят да участват в схемата, трябва да изготвят преди периода на изпълнение стратегии на национално или регионално ниво, съгласувани със здравните и образователните органи. ЕС съфинансира максимум 50 % от стойността на националните програми. Този праг е вдигнат на 75 % за регионите за сближаване и най-отдалечените региони на ЕС, като остатъкът от финансирането се предоставя от национални или частни средства.

Схемата съдържа следните основни елементи:

- а) разпространение на продукти в образователни заведения – от ясли до средни училища;
- б) придружаващи мерки за повишаване на осведомеността по отношение на значението на консумацията на плодове и зеленчуци, както и на здравословните хранителни навици, и за укрепване на връзката със селското стопанство, например чрез посещения на ферми или часове по градинарство;
- в) изграждане на мрежи, наблюдение и оценка на изпълнението на схемата в отделните страни.

3. ОЦЕНКА НА РАБОТАТА НА СХЕМАТА И НЕЙНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ХРАНИТЕЛНИТЕ НАВИЦИ НА ДЕЦАТА

В допълнение на гореспоменатите оценки на държавите членки и външни оценки, през 2011 г. Европейската сметна палата публикува своя Специален доклад № 10, съдържащ резултатите от съвместен одит на Схемата заедно с програмата за мляко в училищата, в който е разгледана ефективността на двете инициативи. Сметната палата оцени по-конкретно достатъчно ли е нивото на насърчаване на участието, дали отпуснатите от ЕС средства имат пряко въздействие върху консумацията на бенефициерите, както и дали се очаква тези инициативи да постигнат своите образователни цели и да въздействат върху хранителните навици в бъдеще. Освен това през 2011 г. по заявка на Комисията бе проведено проучване от Центъра за европейски политически

³ Бяла книга относно Стратегия за Европа по отношение на храненето, наднорменото тегло и здравословните проблеми, свързани със затлъстяването, COM(2007) 279 окончателен, 30.5.2007 г.

проучвания⁴, чийто акцент бе оценката на административната тежест, свързана със схемите за мляко и плодове в училищата.

3.1. Създаване на добре функциониращи схеми в държавите членки

Предвид големия брой параметри, които биха могли да се използват, за да се оцени до каква степен създадената в дадена страна схема функционира добре, настоящият доклад е насочен към оценяване на административното прилагане на схемата в държавите членки и предизвикателствата по отношение на: а) нейната ефективност, б) трудностите, в) административните разходи и тежест, г) съпътстващите мерки и накрая с предизвикателствата, свързани с финансирането.

3.1.1. Административното прилагане и предизвикателства, свързани с него

Съществуват различни подходи и концептуални проекти за прилагане на добре управлявано предлагане на плодове в училищата. Дори в рамките на една-единствена държава членка или регион начинът, по който схемата се управлява, може да се различава поради решенията, вземани на училищно равнище. Чрез националните оценки се оценява прилагането на схемата и степента на удовлетвореност на училищата и персонала, участващ в нейното практическо прилагане. Така наречената оценка на процеса установи, че схемата е била успешно въведена в държавите членки и много добре приета от децата, учителите и родителите. През учебната 2010/2011 година много от проблемите, възникнали през първата година на изпълнение на схемата, в голяма степен са преодолени и дейностите по нея протичат гладко в по-голямата част от държавите членки. Все още съществуват обаче редица държави членки и/или региони, които изпитват трудности с изпълнението (вж. буква б).

В резултат на оценките се налага също така заключението, че изискването да се установи сътрудничество между образованието, здравеопазването и селското стопанство е изпълнено успешно, особено на етапа на адаптиране на европейската схема към съответната национална/регионална рамка и при разработването на концептуалния проект или стратегията на схемата. Това партньорство е в малко по-малка степен структурирано на училищно равнище, което може да се дължи на липсата на контакти между различните заинтересовани страни.

а) Ефективност на схемата

Външната оценка потвърди, че не съществува лесен начин за установяване на най-ефективните схеми. Тъй като функционирането на схемата се характеризира с няколко резултата, всеки от които може да се използва като показател за въздействието, ефективността трябва да се измерва по повече от един начин. Например, трудно е да се каже дали достигането до повече деца с по-ниско увеличение на консумацията е по-добре от достигането до по-малко деца с по-високо увеличение на консумацията. Въпреки това оценката анализира приблизително ефективността на схемата.

Резултатите показват, че съотношението между количеството разпространени плодови и зеленчукови продукти и изразходения бюджет се различава значително в отделните

⁴ Специален доклад на Центъра за европейски политически проучвания – „Измерване на административната тежест, причинена от европейско законодателство, размер на административната тежест, свързана със схемите за мляко и плодове в училищата“, 7 декември 2011 г.

държави членки (от 0,90 евро до 7 евро за килограм). Тази цена обаче може да се дължи отчасти на разходите за дистрибуция, които се различават значително поради редица причини, като например географски характеристики (отдалечени райони, острови), гъстота на населението и избора на продукти, които се предлагат. Ниска цена на килограм продукти не гарантира сама по себе си ефикасно разпространение.

По отношение на честотата на разпространението спрямо изразходвания бюджет изглежда, че най-ефективните схеми са тези, при които се изразходват малки суми за продукти, които биват разпространявани сравнително често, като например в Естония (0,91 евро за килограм плодове с разпространение 2,6 пъти на седмица). По-високата ефективност на разпространението по отношение на количеството разпространени продукти може да се обясни отчасти с по-ниската цена за килограм продукти.

При изчисляване на съотношението между броя на децата в целевата група и изразходвания бюджет на дете става ясно, че 8 държави членки или региони имат висок дял на участващи деца. Те достигнат повече от 60 % от децата в целевата група, тъй като разходите им на дете са значително по-ниски. Държави членки или региони, чиито разходи на дете са много високи, обикновено достигат само до малък процент деца. Съществуват някои изключения, като например Унгария, която от друга страна разпространява само един вид плод (ябълки).

В оценката се отбелязва също, че нивото на съфинансиране от ЕС оказва влияние върху степента, в която целевата група е била обхваната. По-висок процент на помощ от ЕС дава възможност на държавите членки да достигнат до повече деца в рамките на конкретна целева група.

б) Предизвикателства и трудности, свързани с прилагането

Разбираемо е, че основните трудности, свързани с прилагането на схемата, възникнаха през първата година след нейното начало през 2009 г. Тези първоначални проблеми бяха свързани главно с голямата административна тежест, логистичните и организационните предизвикателства и осигуряването на необходимите национални средства.

Административната тежест и проблемите, свързани с националното или частното съфинансиране са обяснени по-подробно в буква в) и в глава 3.1.2.

Логистичните проблеми най-често се отнасяха до възможността на училищата да се справят с приготвянето и разпространението на продуктите. Също така бяха установени проблеми, свързани с намирането на доставчици, особено в отдалечените райони. Държавите членки успяха да преодолеят първоначалните проблеми по различни начини. Например, за да се облекчат логистичните трудности, Нидерландия е намалила броя на доставчиците. В резултат на това размерът на договора е станал по-привлекателен за доставката на продукта, а административните усилия и разходите за контрол са намалели. В Полша е въведена фиксирана цена за порция, което се отразява положително върху опростяването и рационализирането на процеса на отпускане на помощта.

в) Административни разходи и тежест

Като цяло от докладите за оценка става ясно, че що се отнася до документацията и задълженията за контрол и докладване, свързаната със схемата административна

дейност е поносима и на средно ниво в сравнение с други политически мерки в рамките на ОСП. От това следва, че административните задължения сами по себе си не представляват пречка пред държавите членки или училищата за участие в схемата.

Външната оценка установи, че административната тежест за регионално организирани схеми, като Каталония или Саксония-Анхалт, изглежда е по-висока спрямо броя на участващите училища и деца, отколкото в централно организирани схеми. Това заключение съответства на доклада на Центъра за европейски политически проучвания, в който се посочва, че административната тежест наподобява фиксираните разходи и не нараства с увеличаване на мащаба на схемата.

От друга страна, в оценките бяха установени значителни затруднения по отношение на прилагането и изпълнението на схемата на училищно равнище. Тези затруднения се дължат на организационните предизвикателства, свързани с решенията на държавите членки относно начина, по който следва да бъде прилагана схемата. В някои случаи училищата са натоварени дори и с осигуряването и управлението на договорите с доставчиците. В повечето участващи държави членки и региони училищата са изправени пред задачи, свързани с логистиката и доставката на продукти, както и с тяхното приготвяне и разпространение сред децата. Това отнема време и изисква допълнителна работна ръка. В оценките на някои държави-членки се предупреждава за прекомерната тежест за училищата, която може да се отрази негативно на желанието им за участие в схемата.

В някои случаи административната тежест е резултат от много строги национални изисквания, наложени от държавите членки през първата година, които впоследствие са променени в светлината на придобития опит. Така например Полша е облекчила своите изисквания за опаковане и подготовка на продуктите, тъй като доставчиците не са били в състояние да ги изпълнят. Освен това Комисията опрости Регламент (ЕО) № 288/2009.

2) Съпътстващи мерки

Съпътстващите мерки в рамките на схемата на ЕС се различават в отделните държави членки. По принцип публичните органи в областта на образованието, здравеопазването и селското стопанство определят концептуалния проект на мерките. Най-често използваният метод е на училищата да се предложат различни образователни материали и предложения за съпътстващи мерки и да им се даде възможност да вземат решение за това как да ги използват. Същевременно обаче някои национални или регионални схеми не предоставят на училищата никаква подкрепа за изпълнение на мерките. В няколко държави членки и региони придружаващите мерки са част от редовната училищна програма. Разминаванията в подхода, а от там и в строгостта на тези мерки може отчасти да се дължи на факта, че те не са съфинансирани от ЕС и съответно не съществуват допълнителни минимални изисквания по отношение на тяхното прилагане.

От анализа се открояват два вида програми: програми, при които мерките са централен елемент на интервенцията, например в Ирландия, и програми, в които те са включени като „допълнителна екстра“, както е в Нидерландия. В резултат на това разходите за съпътстващи мерки се различава в отделните държави – Нидерландия и Франция харчат по-малко от 1 евро на дете за първата година, а Ирландия – повече от 25 евро на дете, като нейната система се основава на награди (малки премии).

По отношение на въздействието на придружаващите мерки, проведено в Ирландия проучване показва, че тяхната програма „Food Dudes“, която се основава на стабилни съпътстващи мерки, е от съществено значение за трайното увеличение на консумацията на плодове и зеленчуци сред децата. За други държави членки, които имат различни подходи, цялостното краткосрочно въздействие на съпътстващите мерки е трудно да се оцени на този етап.

3.1.2. Въпроси, свързани с финансирането на схемата в държавите членки

Както бе обяснено в предишните глави, тази схема се основава на принципа на съфинансиране. Средствата, които трябва да се предоставят от държавите членки, могат да идват от публични или частни източници. От националните и външни оценки става ясно, че е все по-трудно да се набавят средства за съфинансиране, особено ако те трябва да бъдат осигурени само от училищата, общините или родителите. В тази връзка съфинансирането бе посочено неколнократно като едно от най-големите предизвикателства за изпълнението на схемата и причина, поради която някои региони решават да не участват в нея.

а) Източници на национално съфинансиране

В повечето участващи държави членки и техните региони националното съфинансиране се основава изключително на публични средства. Само Словакия, Дания, Австрия и Фландрия (Белгия) искат финансово участие от родителите, а 3 държави членки/региона включват частно финансиране в рамките на тяхното съфинансиране (Баден-Вюртемберг, Нидерландия и Фландрия).

Частното участие във финансирането може да бъде добра възможност да се разшири мащабът на схемата, ако се решат по подходящ начин въпросите с дългосрочното участие и частните интереси. Намирането и договарянето на частни спонсори изглежда по-ефективно, когато за него отговарят националните/регионалните контролни органи, отколкото на училищно равнище. Оценката също така установи, че схемата не е въведена в региони, в които публичното участие е много ограничено, а частното финансиране трябва да се набавя от училищата. Такъв е случаят във Франция и Германия. Баден-Вюртемберг, където публичното участие е в размер на едва 4 %, среща конкретни проблеми по отношение на разширяването на програмата, докато това не се отнася за съседните региони Бавария и Райнланд-Пфалц, в които публичното участие е 50 %. Във Франция, където няма национално съфинансиране, бюджетът се осигурява от общините или от самите училища от бюджета им за столова.

б) Участие на родителите

Въвеждането на родителски вноски за финансиране се възприемат по различен начин, въпреки че по този начин може да се осигури участието на родителите в схемата, както и допълнителен бюджет. По принцип се приема, че задължителното финансово участие от страна на родителите оказва отрицателно въздействие върху степента на участие, особено ако в училищата има много деца в неравностойно социално положение. Освен това, според директорите на училищата, събирането на пари на училищно равнище изисква значителна организация. Горепосочените предположения се потвърждават например от опита на Латвия. В тази страна е установено, че изпълнението на програмата за мляко в училищата спира при намаляване на публичното финансиране.

в) Въздействие на съфинансирането от ЕС

Заключението от оценката е, че помощта от ЕС — както процентният, така и абсолютният размер на финансирането от ЕС — има положително или дори жизненоважно въздействие върху ефективността на схемата. Средствата от ЕС са от съществено значение за успеха на националните (или регионалните) схеми в почти всички участващи държави членки, независимо от възприетите методи за съфинансиране. Освен това, от гледна точка на обществеността, участието на ЕС допринася за доверието в националните и регионалните схеми и тяхното влияние.

3.2. Оценка на въздействието на схемата върху хранителните навици на децата

Като се има предвид, че националните оценки обхващат само две години от прилагането на схемата и че са използвани различни методи за оценяване, резултатите по отношение на ефективността на схемата не могат да бъдат приети за абсолютно достоверни, особено що се отнася до дългосрочното въздействие.

а) Въздействие върху хранителните навици на децата

Отчитайки ограниченията, резултатите от повечето национални и регионални оценки показват, че въвеждането на схемата е довело до увеличаване на количеството плодове и зеленчуци, консумирани от децата. Така например в Полша е отбелязано увеличение на консумацията с 21 %. Подобни положителни резултати бяха установени и въз основа на интервюта, проведени в рамките на външна оценка. Само четири оценки не бяха в състояние да определят наличието на въздействие върху консумацията поради липса на достатъчно основание за преценка на въздействието на схемата върху консумацията след само една година от прилагането ѝ, както е случаят в Нидерландия, или защото не са установени съществени разлики в статистическите данни за моделите на консумация.

В някои случаи насърчаването на децата да ядат повече плодове и зеленчуци оказва положителен ефект и извън официално планираното време за раздаване на плодове в училищата, като например върху консумацията на плодове след училище в Румъния или в Нидерландия в дните, когато не е било планирано раздаване на плодове. Въпреки това има разлики в заключенията по отношение на въздействието на схемата върху хранителните навици на децата като цяло, които включват консумацията на традиционни закуски или бонбони. В някои случаи не е установено осезаемо въздействие, но понякога се наблюдава положителна промяна. Интересно е да се отбележи, че в много оценки се стига до извода, че схемата не оказва едно и също въздействие върху консумацията на всички участващи деца. Разликите са установени във връзка с пола на децата и видовете продукти. Момчетата консумират повече плодове и зеленчуци от момчетата, а плодовете са предпочитани пред зеленчуците. Положително въздействие се наблюдава и по отношение на групите в неравностойно социално-икономическо положение, които горещо приветстват схемата.

б) Въздействие върху родителите

В повечето оценки въздействието на схемата върху консумацията на родителите е пропуснато или разгледано непряко чрез оценка единствено на тяхното отношение към схемата като цяло и хранителния режим на децата им. Въпреки че от много оценки става ясно, че родителите приемат положително схемата и нейните цели, в случаите на Франция и Полша схемата не е оказала видимо въздействие върху консумацията на плодове на родителите. Други оценки показват, че схемата е оказала положително

въздействие върху отношението на родителите към хранителния режим на децата им. Така например родители в Ирландия, Полша и Малта са започнали да слагат повече плодове и зеленчукови продукти в кутиите за обяд на своите деца. Установено е и по-голямо разнообразие и наличие на такива продукти в домовете (Италия) и, в по-малка степен, положително въздействие дори върху консумацията на плодове и зеленчуци от родителите.

3.3. Получени препоръки

Оценките показват значително подобрене на функционирането на схемата от началото до сега. Въпреки това бяха представени няколко препоръките за укрепване на схемата.

На първо място, да се компенсират финансовите ограничения, с които се сблъскват много държави членки и региони, и да се засили въздействието на схемата чрез разширяване на нейния обхват.

- Препоръчва се процентът на съфинансиране от ЕС да се увеличи, тъй като сегашните 50 % и 75 % се считат за пречки пред по-голямото разпространение на схемата. Цялостният размер на помощта от ЕС също следва да се увеличи над 90 млн. евро.

На второ място, по отношение на прилагането на схемата и параметрите за разпределение се отправят следните препоръки:

- Устойчивото разпределение (≥ 35 учебни седмици) следва да бъде цел на схемата, тъй като само достатъчно дългото участие може да доведе до трайно въздействие по отношение на подобряването на хранителните навици на децата, както е предвидено от схемата.
- Разнообразието на предлагането се счита за важен фактор за ефективността на схемата. Препоръчва се да се предлагат поне 5 до 10 различни продукта, за да се задържи интересът на децата. Тази препоръка обаче може да бъде трудноизпълнима в случаите, в които държавите членки решават да отдадат предпочитание на местни или сезонни плодове и зеленчуци.
- Продуктите следва да продължат да бъдат раздавани безплатно. В много от националните оценки (например в Германия и Нидерландия), както и в доклада на Сметната палата, това условие се смята за определящо за успеха на схемата, като оказва влияние върху участието и ефективността.
- Освен това се препоръчва често предлагане на продуктите, в идеалния случай три пъти седмично. Тази препоръка, подобно на предишните три, е тясно свързана с въпроса за финансиране на схемата и наличния бюджет.

По отношение на целевата група на схемата:

- Няколко държави членки считат, че е необходимо да се разшири целевата група на схемата, за да се позволи на повече деца да се възползват от нея. Това е тясно свързано с наличните средства.
- Също така беше установено, че съществува необходимост от подход, насочен към „по-уязвими“ групи, като например групи в неравностойно социално-икономическо положение, които показват голям интерес към схемата.

Независимо че се препоръчва схемата да се насочи към подобни групи, тя не трябва да се ограничава само до тях, за да се избегне стигматизирането на училищата, в които учат деца в неравностойно социално-икономическо положение, и предвид трудностите при определяне на точни критерии за установяване на тези групи и училища.

- В няколко оценки се подчертава също необходимостта да се намерят по-ефикасни начини за включване в схемата на момчетата, които обикновено консумират по-малко плодове и зеленчуци, отколкото момичетата.

По отношение на административната и организационната тежест,

- За намаляване на административната тежест се препоръчва намирането на начини за хармонизиране на задълженията за докладване и на административните процедури в рамките на схемите за мляко и плодове в училищата. Освен това в националните стратегии следва да се намерят решения за подпомагане на училищата в изпълнението на организационните и логистичните задачи.

Най-накрая, имайки предвид важността на съпътстващите мерки и с цел преодоляване на установените недостатъци в прилагането им, се препоръчва:

- Държавите членки следва да бъдат насърчавани да обръщат повече внимание на подхода, който се използва, тъй като въздействието на съпътстващите мерки зависи от методическия подход.
- Препоръчва се мерките да подлежат на помощ от ЕС чрез осигуряване на минимално равнище на финансиране с оглед засилване на тяхната роля и гарантиране на последователно прилагане.

Що се отнася до схемата като цяло, в много от националните оценки е изразена следната препоръка:

- Съществува остра необходимост да се увеличи видимостта на схемата и да се осигурява повече и по-целенасочена информация, както и по-систематично да се включат различни участници и заинтересовани страни.

4. ОБЩИ ЗАКЛЮЧЕНИЯ

Тъй като от въвеждането на европейската схема за предлагане на плодове в училищата са изминали едва три години, все още е твърде рано да се правят окончателни заключения, особено що се отнася до нейното трайно въздействие върху хранителните навици на децата. Въпреки това, ако се съди по резултатите от първоначалната оценка и данните на Комисията от мониторинга, може да се каже, че схемата е успешно въведена в държавите членки и че ефективността ѝ се повишава по отношение на използвания бюджет и ползите за децата (над 8 млн.) спрямо началния етап.

По отношение на ефективността на схемата в националните оценки се изтъква, че схемата има голям потенциал и е подходящ инструмент за оказване на положително влияние върху хранителните навици на децата и техните родители, като ги насърчава да консумират повече плодове и зеленчуци в бъдеще, при условие че се гарантира прилагане на схемата в дългосрочен план.

В оценките на държавите членки и на външния изпълнител, както и в специалния доклад на Европейската сметна палата, бяха отправени няколко препоръки и предложения за подобрения. Някои от най-важните препоръки вече бяха отразени в предложените изменения на схемата в контекста на предложенията за реформа на ОСП до 2020 г. За да се даде възможност на още повече деца, отколкото сегашните 8,1 млн., да се облагодетелстват от схемата, Комисията предложи тя да бъде укрепена чрез увеличаване на общия наличен бюджет на ЕС за нея на 150 млн. евро. Предлага се също да се увеличи равнището на съфинансиране от ЕС, което се счита за един от основните параметри за успеха на схемата. Според резултатите от външната оценка настоящото равнище на съфинансиране е една от основните пречки за по-голямо усвояване на средства.

Освен това, предвид придадената на съпътстващите мерки важност, Комисията предложи тези мерки да подлежат на съфинансиране от бюджета на ЕС при определени условия и до определен максимален размер, който ще бъде определен на по-късен етап. Това ще засили тяхното въздействие и съгласуваност, което ще бъде от полза за схемата като цяло.

Предвид положителните отзиви по отношение на ефективността на схемата след първите три години на прилагане, на този етап е важно да започнем да мислим за бъдещето. Освен това в доклада на Еврейската сметна палата се призовава за по-голяма координация и синергия между схемите за предлагане на мляко и плодове в училищата, за да се гарантира, че те представляват хармонизиран подход към храненето и че се управляват ефективно.

В резултат Комисията стартира процес на оценка на въздействието, която ще допълни резултатите от оценките и вече направените подобрения и ще вземе под внимание доклада на Сметната палата. В нея ще бъде оценено въздействието на съществуващите схеми и ще бъде направен анализ на възможностите и начините, по които те да се развиват в бъдеще, отчитайки различни варианти, включително възможността за нова по-широкообхватна схема. Освен това ще бъде разгледана ролята и проектирането на съпътстващи мерки, които са важен инструмент за информиране и образование на децата по отношение на значението на селскостопанските продукти, земеделието и фермерството, както и на здравословните хранителни навици и начин на живот.